

Článek 1

Název a sídlo žadatele

- 1) Tento řád ochrany zvířat při chovu byl zpracován a je určen pro českomoravskou kynologickou unii se sídlem Jankovcova 53/1522, 170 00 Praha 7, IČ 69781621, zastoupenou předsedou (kterým je volený funkcionář), tel. 234 602 275, fax: 234 602 278, e-mail: cmku@cmku.cz (dále jen s MKU).
- 2) MKU je sdružením právnických osob. Jejím účelem je zejména výhradně zájmovou, obecně prospěšnou kynologickou činnost. Seznam právnických osob - členů MKU je uveden v Příloze č. 1 tohoto řádu ochrany zvířat při chovu.
- 3) Tento řád je platný pro všechny členy MKU a jejich členy - fyzické osoby. Členové klubů jsou povinni se s tímto řádem seznámit a řídit se jím.
- 4) Žadatel uvedený v odstavci (1) vydává v souladu s ustanoveními zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, po projednání a schválení Ústřední komisí pro ochranu zvířat tento řád ochrany zvířat při chovu psů českomoravské kynologické unie (dále jen řád).

Článek 2

Účel a cíle řádu

- 1) Účelem řádu je metodicky stanovit podmínky a pravidla chovu a ustájení psů podle současných požadavků na ochranu zvířat a péči o jejich pohodu. Cílem řádu je zabezpečení ochrany psů při chovu a zajištění jejich pohody, dále informovanost chovatelů a držitelů psů o podmínkách ochrany zvířat, aby mohli zabezpečit stanovené podmínky a zlepšování ochrany psů a činností chovatelů.

Cílem chovu psů v rámci MKU je chov čistokrevných plemen psů s příkazem pěstovat a zachovávat biologického zdraví každého jedince, charakteristických vlastností specifických pro jednotlivá plemena tak, jak jsou popsána standardy Mezinárodní kynologické federace - Fédération Cynologique Internationale (dále jen FCI) nebo národními standardy v případě plemen FCI dosud neuznaných.

Řád je základní normou pro zájmový chov plemen psů zařazených do MKU.

- 2) Řád nenahrazuje ustanovení a podmínky stanovené právními předpisy, zejména zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změnách některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. doklad o provedení stanovených vyšetření zvířat, kontrola zdravotního stavu zvířat).

Článek 3

Druh chovaných zvířat, biologická charakteristika, fyziologické a etologické nároky zvířat

1) Druh chovaných zvířat:

Pes domácí (lat. *Canis familiaris*), řád zelmy (Carnivora), čeleď psovití - psovité zelmy (Canidae). Chována jsou všechna plemena psů popsaná jednotlivými standardy FCI nebo národními standardy v případě plemen FCI dosud neuznaných (tzv. národní plemena). Jedná se pouze o psy s příkazem pěstovat. Seznam plemen a jejich zařazení do skupin FCI i seznam národních plemen je uveden v Příloze č. 2 k tomuto řádu.

Podle vlastností je základní dělení plemen psů do celkem 10 skupin FCI následující:

Skupina I. Pastevní a honáčí psi kromě švýcarských salaznických psů

Skupina II. Pinčové, knírači, molosové a švýcarské salaznické psy

Skupina III. Teriéři

Skupina IV. Jezevčáci

Skupina V. Špicové a primitivní plemena

Skupina VI. Honiči, barváři a pštříbná plemena

Skupina VII. Ohaři

Skupina VIII. Retrieveri, slídiči a vodní psi

Skupina IX. Společenští a doprovodní psi

Skupina X. Chrti

Úplný seznam plemen FCI je zveřejněn na adrese www.fci.be pod ikonou standardy.
Plemena dosud neuznaná FCI, jinak zvaná národní plemena, tvoří samostatnou skupinu.
Úplný seznam národních plemen zastoupených MKU je možno najít na adrese www.cmku.cz pod odkazem splemena.

2) Základní biologická charakteristika

Pes je savec, masožravá zelma.

Smysly psa: vynikající sluch, velmi dobrý sluch, zrak je méně významný - slabší, pes vnímá barvy ne zcela shodně s člověkem.

Potrava psa: převážně maso, ale nikoliv výhradně masitá.

Sociální vztahy a chování: pes je společenské zvíře s rozvinutým sociálním chováním. Smečky jsou založeny na hierarchickém rodinném principu s projevem dominancí rodičovského páru, což je pro ně správný výchovný důležitý pro soužití s člověkem. Pes je teritoriální zvíře, přičemž hlídá území. Pro psa je projevem lovecké chování a je pro ně typická spolupráce při lovu. Lovecké chování je u některých plemen utlumeno.

Vztah k lidem: pes je vynikající společník, pomocník člověka při různých činnostech.

Kontakt psa se smečkou (i lidskou v přeneseném slova smyslu) je naprosto nezbytný.

3) Fyziologické a etologické nároky podle věkové kategorie psů s přihlednutím ke kohoutkové výšce a váze dosažené v dospělosti:

Nároky jednotlivých plemen psů jsou různé.

Základní dělení psů podle kohoutkové výšky dosažené v dospělosti je na malá plemena do kohoutkové výšky 50 cm a velká plemena nad 50 cm. Podle tohoto základního dělení se rozlišují psi a feny do chovu viz I. 8 tohoto řádu.

Podle váhy dosažené v dospělosti je základní dělení plemen následující:

- trpasličí plemena (v dospělosti do 5 kg), zt. n. do 6 - 7 m síce v ku
- střední plemena (v dospělosti do 25 kg), zt. n. do 12 m síce v ku
- velká plemena (v dospělosti do 40 kg), zt. n. do 18 m síce v ku
- obří plemena (v dospělosti nad 40 kg), zt. n. do 24 m síce v ku

Výše uvedenému schématu odpovídají nároky na množství krmení (až 6x denně) a druh potravy pro zraje zvíře. Výživa rostoucího psa zvláště velkých a obřích plemen by měla zohledňovat prevenci nadměrného rychlého růstu a prevenci nadbytku vápníku v krmné dávce.

Dospělí psi malých a trpasličích plemen jsou zpravidla velice čiví, aktivní a potěbují velké množství energie. Psi jsou krmeni zpravidla 1 krmnou dávkou denně, což platí i pro plemena velká a obří, u kterých je ale v dospělosti energetická náročnost nižší.

Pro **psy pracovní a ve sportovním výcviku** je vhodný výzvě počet krmných dávek denně, energetická hodnota krmiva musí odpovídat nárokům kladeným na psa.

Bezí a kojící feny je také nutno krmit zraje, krmná dávka se zvyšuje až na dvojnásobek. Fenu v poslední třetině březosti a fenu kojící je vhodné krmit potravou odpovídající zt. n. jí.

Stáří psi - psi začínají stárnout v závislosti na plemenu v různém věku. Obecně platí, že délka života u psů velkých plemen je kratší než u plemen malých. U velkých a obřích plemen se za seniora považuje pes ve věku od 7 let, u malých a trpasličích plemen až ve věku od 10 - 12 let. Stárnutím organismus slábne, biologické pochody jsou zpomalené. Tomu odpovídá nutriční skladba potravy, 2 krmné dávky denně se doporučují.

Psům v každém vku je nutné zajistit volný přístup k pitné vodě, dostatek volného pohybu a kontakt se smečkou (viz I. 3 (2) tohoto řádu).

4) Chovem sledované vlastnosti nebo znaky psů jsou následující:

Chovem se rozumí cílevědomá plemennost istokrevných psů s přikazem pěstovat, respektující zásady genetického zdraví jedince i celé populace. Informace o kontrole zdraví a dědičných vlastnostech jsou popsány v I. 5 (3) tohoto řádu.

Chovem je sledováno zachování biologického zdraví každého jedince a charakteristických vloh a vlastností specifických pro jednotlivá plemena. Toho lze dosáhnout pouze cíleným výběrem biologicky i geneticky zdravých jedinců do chovu. Při výběru do chovu rozhoduje v první řadě shoda jedince s požadavky, které na něj klade standard plemene. (Pozn. standardy plemen FCI zpravidla obsahují klauzuli: „Diskvalifikován musí být každý pes, u kterého se z etelně projevují fyzické abnormality nebo poruchy chování“). Výběr do chovu může být proveden nejdiříve ve věku od 12 měsíců u malých plemen s kohoutkovou výškou 50 cm a ve věku od 15 měsíců u velkých plemen s kohoutkovou výškou nad 50 cm. Podmínky pro chovné jedince viz I. 8 tohoto řádu. O zařazení jedince do chovu rozhodují odborníci z řad chovatelů a rozhodli jejich exteriéru psů a to jak na výstavách, tak na svedech mladých, bonitacích i popisných přihlídkách. Při zařazení jedince do chovu musí být přihlídnuto ke stanovisku veterinárního lékaře, při posuzování eventuelně dědičných vad, které mohou ovlivnit zdravotní stav jak daného jedince, tak jeho potomstva.

Istokrevný pes je dědičně zdravý tehdy, jestliže dědičné standardní znaky, plemenný typ a povahu, je0 jsou pro plemeno typické, nezdědičné vady, které by mohly nepříznivě ovlivnit funkční zdraví jeho potomků. Je třeba dbát na to, aby nedocházelo ke zveličování a pěstování plemenných znaků, které by následně mohlo nepříznivě ovlivnit funkční zdraví psů. Do chovu nejsou připuztány zejména psi, kteří mají vady, je0 je z chovu vyloučí. Jedná se například o slabé povahy, vrozenou hluchotu nebo slepotu, zaječí pýsk, rozštěp patry, značné vady chrupu a anomálie elistí, oční choroby jako PRA, epilepsii, kryptorchismus, monorchismus, albinismus, nesprávné zbarvení, jako0 i zjištěné dysplazie kyčelních a loketních kloubů, eventuelně luxace patel (čezky). Chov na těchto jedincích lze považovat za týrání chovem, ke kterému nesmí dojít.

Psi, kteří nejsou zcela dědičně zdraví, nemohou být zařazeni do chovu. Pokud tomu odpovídá jejich zdravotní stav, jsou vyuíváni především jako společníci lidí a nemohou být utráceni. Viz I. 5 (4).

5) Chovatel musí být schopen:

- a) rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu psů,
- b) zjistit změny v chování psů,
- c) určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody psů.

lánek 4

Objekty, zařazení a vybavení pro chov psů

Chovatel je povinen udržovat co nejlepší úroveň chovu psů. Je povinen psům zajistit odpovídající ustájení, krmení, ošetřování a zejména socializaci prostřednictvím kontaktu s lidmi, jinými psy, jiným prostředím. Měl by mít v držení pouze takové psů, o které je schopen se řádně starat, zajistit jim individuální péči a dostatek pohybu. Starým a nemocným psům musí zajistit zvýšenou péči a pozornost, stejně tak bývají a kojícím fenám a ztíženým. Pro chov a držení psů je nutné vytvořit podmínky v souladu s platnou legislativou.

1) Zásady pro budování a provoz objektů, zařazení a vybavení pro chov psů a péče o ně jsou následující:

Držení a chov psů v bytě

Tento řád pojednává o psech v zájmových chovech. Tito psi jsou především společníci lidí a jsou zpravidla chováni v bytě chovatele, držení v bytě držitele. Takto držení psi nesmí být trvale umístěni v uzavřené kleci. To je přípustné pouze v mimořádných případech a na dobu nezbytně nutnou (například onemocnění, zranění psa, nutnost udržet jej v klidu). Psům musí být dána možnost volného pohybu mimo jimi obývané prostory alespoň 1x denně. Psům je nutno umožnit základní potřebu vymčování několikrát denně. Plochy určené pro pobyt v bytě musí být tak velké, aby se pes mohl volně pohybovat. Prostory musí být čisté a suché.

Denní sv tlo je nezbytné. V místnostech je nutné zajistit v trání a vhodnou teplotu (ideální 18 - 20° C). Ps m musí být vyhrazeno nerušené místo pro odpo ínek Psi musí mít trvale zajizt ěn p ístup k pitné vod ě. Pro b ezí, rodící a kojící feny je bezpodmíne ě nutné zajistit nerušené místo. Z ízení porodního boxu a boxu pro fenu se zt ěaty se doporu uje. Ět ěat m, která dosud nemají termoregula ění schopnost, je nutno zajistit odchov v místnosti s teplotou 25 - 30° C bez pr vanu.

Dr0ení a chov ps ě mimo byt.

Psy je dále mo0no dr0et ve vhodných uzav ěných prostorách mimo byt, nap ě. v psincích a nebo v ěáste ěn otev ěných prostorách - v boxech a kotcích.

a) velikost prostor je následující :

Dr0ení a chov ps ě v klecích ě. minimální rozm ěry za ízení		
v ýzka psa v kohoutku v cm	min. plocha podlahy klece na 1 psa v m ²	min. výzka klece v cm
30	0,75	60
40	1,00	80
70	1,75	140

Dr0ení a chov ps ě v boxech ě. minimální rozm ěry za ízení			
hmotnost psa v kg	min. plocha podlahy boxu pro 1 psa v m ²	minimální plocha p ílehlého výb ěhu na 1 psa v m ²	
		do 3 ps	více ne0 3 psi
do 6	0,5	0,5	0,5
6 - 10	0,7	1,4	1,2
10 - 20	1,2	1,6	1,4
20 -30	1,7	1,9	1,6
nad 30	2,0	2,0	1,8

b) vybavení a zabezpe ění pro ochranu a pohodu zv í at je následující:

Dr0eným ps m musí být poskytnuta alespo ě jedenkrát denn ě mo0nost volného pohybu mimo klec ě i box, pokud mo0no na volném prostranství v exteriéru. Pohyb v krytých prostorách nap ě. p í nep íznivém po ěsí je mo0ný. Plochy ur ěné pro výb ěh musí být tak velké, aby se pes mohl voln ě pohybovat. Ps m musí být umo0n ěn na základní biologická pot ěba vym zování ěn kolikrát denn ě. Jejich výkaly musí být z klecí a box pravideln ě odstra ovány. Boxy a klece musí být udr0ovány ísté, suché a bez parazit ě. Psi nesmí být v klecích a boxech trvale uvazováni. Pokud jsou psi dr0eni v uzav ěných prostorách, musí zde být zajizt ěn p ístup denního sv tla, musí být zamezeno vlhkosti a pr vanu. Po0adovaná teplota 18 - 20° C. Ka0dý pes musí mít zajizt ěn tepeln ě izolovaný prostor na odpo ínek.V kleci ě i boxu musí být napáje ka nebo miska s pitnou vodou.

c) povrch pou0itých prostor je následující:

Podlahy klecí a box ě nesmí být m í0ové, pokud jsou takové, celá plocha musí být pokryta vhodným materiálem, který zamezí propadnutí tlapky (nap ě. koberec, vhodné materiály ze d ěva, papíru a kombinací obou, zdravotn ě nezávadné). D ílící st ěny mezi boxy musí být utvá ěeny tak, aby se psi nemohli vzájemn ě poranit. Snadné íz ění a mo0nost dezinfekce povrch ě je nutná. Chovatelská za ízení musí být konstruována tak, aby bylo zabrání zran ění a utrpení zv í at.

d) prostor je zabezpe ěn p ěd nep íznivými klimatickými vlivy a je zajizt ěno zastín ění, a to takto (týká se zejména box ě):

Psi musí mít mo0nost volného p ístupu k chrán ěnému místu, kde najdou úto íz ě p ěd extrémními teplotami a dalzími vlivy po ěsí. V boxu je umíst ěna vhodná, pokud mo0no izolovaná bouda jako místo pro nerušený odpo ínek. Velikost boudy odpovídá t ělesným rozm ěr m psa. Pes musí mít mo0nost si v boud ě pohodln ě lehnout a postavit se.

e) zp sob a etnost denního krmení a napájení je následující:

Psi musí mít trvale volný p ístup k ísté pitné vod . etnost krmení odpovídá plemenu a v ku. Základní schéma: zt ata do v ku 1/2 roku cca 6x denn , mladí psi ve vývoji, psi v pracovním výcviku a b ezí feny cca 2x denn , dosp lí jedinci 1x denn , sta í psi cca 2 x denn . Podrobn jí schéma krmení viz lánek 3. (3). ast jí krmení - rozloení denních krmných dávek je moóné.

f) nároky na zabezpe ení pot ebných krmiv a jejich nezbytné zásoby jsou následující:

Psy je nutno krmit potravou vhodnou pro maso0ravce v mno0ství dle plemene, kde základním kriteriem je velikost psa. Základní slo0ení tvo í cca 60% masa a 40% p ílohy. Krmení je mo0no p ípravovat individuáln , jako va enou stravu, kdy základem je 0rstvé maso, zmrazené masové polotovary a p íloha jako rý0e, ovesné vlo ky í t stoviny. Doporu uje se tuto stravu dopl ovat krmnými a vitamínovými dopl ky. Dále je mo0né krmit vhodnými pr myslovými krmivy (granule pro psy, psí konzervy), které tvo í kompletní, vyvá0enou stravu. Podávání vitamínových dopl k je nutné u mén kvalitních pr myslových krmiv. V p ípad podávání superprémiových krmiv jsou vitamínové dopl ky nevhodné. Dávkování doporu uje výrobce pr myslového krmiva.

2) Psi mají k dispozici tato za ízení:

Vhodný box í klec, vyhrazené místo na ochranu p ed nep íznivými vlivy po así, místo na spaní, vybavení pro dodávku pitné vody. V chovatelských za ízeních, kde je ustájeno více jedinc se musí z ídit porodní boxy a odd lená místa pro kojící feny se zt aty. V t chto místech je nutno zajistit teplotu 25 - 30°C pro malá zt ata, která dosud nemají termoregulaci. Místo musí být sv tlé (denní sv tlo), ísté, suché a bez pr vanu. Fena musí mít k dispozici porodní bednu, která umo0 uje bezproblémový odchov zt at. Rozm ry se ídí velikostí plemene. Bedna musí být opat ena vhodným, snadno dezinfikovatelným a ístitelným povrchem a snadno m nitelnou podestýlkou (látka, sláma,...). Fena musí mít dostatek místa na le0ení. Boky porodní bedny je vhodné opat it zárá0kou (podle velikosti zt at), pod kterou se mohou zt ata schovat a ochránit se tak proti zalehnutí fenou.

3) Zamezení úniku ps z chovatelského za ízení:

Chovatelské za ízení musí být konstruováno tak, aby bylo mo0né p edejít necht nému úniku ps mimo vyhrazené prostory. Vstupy do klecí, box a chovatelských za ízení je nutno zajistit proti necht nému otev ení zevnit . Výb hy je nutno oplotit tak, aby se psi o oplocení nezranili, ale nep ekonali je. Majitel chovatelského za ízení je povinen pravideln kontrolovat kvalitu za ízení a zajistit v as opravy tak, aby úniku ps p edezel.

4) K desinfekci a ízt ní jsou pou0ívány nedrá0divé látky a prost edky. V dob provád ní desinfekce nemají zví ata p ístup do prostoru, kde je desinfekce provád na.

5) Chovatel zajistí nebo manipuluje se psy tak, aby:

- a)** se psy bylo zacházeno klídn a rozhodn a m lí zabezpe enou pohodu, nebyli drá0d ni nebo týráni a bylo minimalizováno riziko jejich poran ní;
- b)** osoby manipulující se psy p ístupovaly k nemocnému í poran nému psu v0dy se zvýzenou opatrností a aby zvláztní pozornost v novaly p ístupu ke ps m, kte í se projevují jako nebezpe ní a p í zacházení s nimi byly jíztny další osobou;
- c)** p í provád ní speciálních úkon , nap . veterinárních zákrok , které provádí odborn zp sobilá osoba, byl na míst , kde se zákrok provádí, pot ebný po et dalších pou ených osob;
- d)** p í provád ní zvláztních úkon u neklidných ps byly pou0ity vhodné prost edky k fixaci psa, nebo podán zklid ující preparát veterinárním léka em;
- e)** osoby manipulující se psy v novaly zvýzenou pozornost zví at m v situacích doprovázených hlukem nebo jinými negativními podn ty,
- f)** osoby manipulující se psy byly informovány o opat eních v p ípad mimo ádných opat ení (nap . út k psa mimo vyhrazené prostory, po0ár) a zabezpe íly ochranu ps p ed utrpením a vznikem nebezpe ných situací,
- g)** chovatel zabezpe í hygienu, vý0ivu a bezvadný zdravotní stav ps , u senior a hendikepovaných ps co nejlepší zdravotní stav,
- h)** chovatel zajistí odborné slu0by veterinárního léka e, zejména pravidelné prohlídky a o kování dr0ených ps .